



## VAN CIJFERS EN FEITEN GESPROKEN...

DOOR GUIDO BOSTEELS

Talrijk zijn de auteurs en commentatoren die de betrekkingen tussen België en zijn voormalige kolonie onder de loep hebben willen nemen en die hun tanden erop hebben gebroken. We weten wel dat perfectie niet van deze wereld is maar uitgaand van hun voorin genomenheid komen zij vaak met heel ongegronde kritiek over de vloer. Het is dan ook een verademing kennis te maken met het werk van wetenschappers zoals bijv. professor Stefaan Marysse van de Antwerpse universiteit die op grond van objectieve analyses, tot de bevinding komen dat het niet opgaat de zaken tot radicale zwart-witverhoudingen terug te brengen. Een sprekend gebrek aan nuancering wordt dan ook terecht in het licht gesteld in een recent artikel van de genoemde wetenschapper in het tijdschrift "Streven":

Het is hoogst teleurstellend dat sinds zoveel jaren met onzinnige cijfers werd gegoocheld waarvan uiteindelijk blijkt dat zij geen steek houden. Het meest typische voorbeeld van zulke uitwassen zijn de cijfers die sinds jaren circuleren inzake de daling van het Congolese bevolkingscijfer onder het regime van de Congo-Vrijstaat: vijf miljoen, tien miljoen, ja zelfs dertig miljoen doden werden geciteerd, ja zelfs van een genocide werd gesproken.

Moest het zo lang duren tot professor Vanthemsche, steunend op het doctoraat van historicus-geograaf J.P. Sanderson (UCL), het vermoedelijke cijfer heeft teruggebracht tot zowat 500.000? Let wel dat wij het hier hebben over de daling van het bevolkingscijfer en niet over gewelddadige slachtingen. Helaas is het wel juist dat er toenmaals zware misstanden zijn

geweest en er zeker onvergeeflijke geweldpleging plaatsgevonden heeft. Het is echter ook zo dat de mortaliteit toegenomen is ingevolge het opdoemen van nieuwe ziekten, zoals de slaapziekte, zulks als gevolg van de vermenging van bevolkingsgroepen. Voorts moeten de bezwarende levensvoorwaarden worden vermeld, zoals de inspanningen die door de brutale rubberwinning werden opgelegd. Last but not least was er uiteraard de slavenhandel. Het is duidelijk dat de geweldpleging die met die praktijk gepaard ging de nataliteit nadelig beïnvloed heeft. Spreken van genocide is in elk geval totaal onzinnig.

Andere overdrijvingen circuleren ook inzake de beweerde verrijking van België ingevolge de uitbuiting van zijn koloniale bezittingen. Er zijn cijfers beschikbaar over de netto financiële instroom vanuit de Vrijstaat. Volgens prof. Marysse wordt deze instroom op ongeveer 32 miljoen goudfrank geraamd, hetzij 192 miljoen euro vandaag. Dat vertegenwoordigt minder dan 0,1 procent van het nationale inkomen in 1908. Ter vergelijking daarmee hebben de Belgische aandeelhouders in Russische investeringen in 1919 voor 3,5 miljard goudfrank verlies opgelopen. Dat was honderdmaal meer!

Het is juist dat het inkomen per hoofd in België verdubbelde gedurende de 75 jaar kolonisatie. Dat België eigenlijk geen behoefte had aan een kolonie blijkt wel uit het feit dat ons land rond de eeuwwende na Groot-Brittannië het hoogste welvaartspeil ter wereld gekend heeft. Vanaf 1960 is het inkomen per hoofd, mede door de geleidelijke ontwikkeling van de Europese

eenheidsmarkt, ook snel gaan stijgen. Gedurende de 40 daaropvolgende jaren werd het inkomen per hoofd verdrievoudigd.

Men hoort ook wel eens het verwijt dat België in 1960 de jonge Congorepubliek zou hebben achtergelaten met een schuldenlast die voortkwam uit de investeringen in het eerste tienjarenplan. Die beschuldiging is ongegrond. Die Congolese overheidsschuld was immers voor 85% gedekt door de waarde van de portefeuille van de kolonie. Wat er echter na 1960 met die participatie in Congolese particuliere ondernemingen gebeurd is laat zich raden... Wat daarentegen wel vaststaat is dat Congo in 1960 het op één na meest welvarende land van heel Afrika was en de Congolese frank pariteit met de Belgische frank genoot. Iedereen zal wel weten dat dit vandaag niet meer het geval is en dat het land, ondanks zijn natuurlijke rijkdommen, thans aan de staart bengelt.

Men hoort ook geregeld stemmen opgaan om Congo "schadeloos te stellen" voor de kolonisatie! Maar wat dan met de schitterende verrijking van het Congolese patrimonium, onder Belgisch impuls, dankzij het voornoemde tienjarenplan? En het failliet van het economisch bestel ten gevolge van de Zaïrisering van alle buitenlandse ondernemingen? Vergeten de Congolezen tenslotte ook niet de ontwikkelingshulp die België al 60 jaar lang aan Congo toekent en die op heden zowat 12 miljard euro zou belopen?

Ja, de taal van de cijfers kan soms hard overkomen! ■